

Kanatlarımda İstanbul

© 2019, ALFA Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.

Kitabın tüm yayın hakları Alfa Basım Yayım Dağıtım Ltd. Şti.'ne aittir. Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir elektronik veya mekanik araçla çoğaltılamaz. Eser sahiplerinin manevi ve mali hakları saklıdır.

Yayıncı ve Genel Yayın Yönetmeni M. Faruk Bayrak

Genel Müdür Vedat Bayrak

Yayın Yönetmeni Mustafa Küpüşoğlu

Kapak ve Sayfa Tasarımı Yavuz Karakaş

ISBN 978-625-449-611-0

978-605-038-132-0 (ciltli)

1. Basım: Aralık 2019

25. Basım: Mayıs 2022

Bu kitap İngilizce ve Almanca dillerindeki baskılarıyla birlikte toplam 50.000 adet basılmıştır.

Baskı ve Cilt

Melisa Matbaacılık

Çiftelhavuzlar Yolu, Acar Sanayi Sitesi, No: 8, Bayrampaşa-İstanbul

Tel: (0212) 674 97 23 Faks: (0212) 674 97 29

Sertifika no: 45099

Alfa Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.

Alemdar Mahallesi, Ticarethane Sokak No: 15 34110 Cağaloğlu İstanbul

Tel: (0212) 511 53 03 Faks: (0212) 519 33 00

www.alfakitap.com - info@alfakitap.com

Sertifika no: 43949

Kanatlarımda İSTANBUL

SAFFET EMRE TONGUÇ

ZEYNEP ŞAHİN TUTUK

Fotoğraflar **Halit Bilen**

ALFA

1966 yılında Çorlu'da doğdu. Şişli Terakki Lisesi'nin ardından girdiği Boğaziçi Üniversitesi'nde, Turizm ve Otel Yöneticiliği ile Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler bölümlerini bitirdi. Ardından yüksek lisansını Boğaziçi Üniversitesi'nin Osmanlı Sosyal Tarihi programında tamamladı. Viyana Ekonomi Üniversitesi'nde işletme üzerine doktora çalışması yaptı.

Gerek mesleki çalışmaları gerek şahsi ilgisinden dolayı yaklaşık 140 ülkeye seyahat etti; 1400'e yakın şehir gördü. Seyahatlerinde çektiği fotoğraflar, 1990 yılından itibaren Amerika ve Avustralya başta olmak üzere çeşitli ülkelerdeki dergi ve internet sitelerinde yayınlandı.

CNN International'ın "Earth Matters" adlı programının Türkiye bölümüne konuk olarak katıldı; ABC Televizyonu'nun "Good Morning America" programında bir bölüm konuk sunuculuk yaptı. "İstanbul The Ultimate Guide" kitabı, New York Times ve International Herald Tribune gazetelerinde haber oldu. Yaptığı çalışmalar ve yazıları, dünyanın en prestijli yayın organlarından Conde Nast Traveler, Travel and Leisure, National Geographic, Lonely Planet gibi yayınlarda yer aldı. Dünyaca ünlü TV programcısı Mehmet Öz'ün ABD'de yayınlanan "Dr. Oz Show" programında ve National Geographic için çekilen "Hidden Gems of Turkey" belgeselinde İstanbul'un ve ülkemizin farklı yerlerini tanıttı.

Aralarında; yüzyılın en etkili kadınlarından sayılan ABD'li sunucu Oprah Winfrey, TV Programcısı-Yazar Martha Stewart, ünlü oyuncular Robert Redford, Candice Bergen, Matthew McConaughey, Billy Crystal, Kevin Spacey, Penn Badgley, Catherine Zeta-Jones, Michael Douglas, Bob Gelfand, ABD'nin ilk kadın Dışişleri Bakanı Madeleine Albright, ABD'nin Eski Genelkurmay Başkanı ve Dışişleri Bakanı Colin Powell, İtalya Cumhurbaşkanı Carlo Azeglio Ciampi, Google CEO'su Eric Schmidt, Ford CEO'su Alan Mulally, General Electric CEO'su John Flannery, Nike CEO'su Mark Parker, Boeing International Başkanı Michael Arthur, modacılar Calvin Klein, Michael Kors, Eli Tahari ve Alberta Ferretti gibi kişilerin yer aldığı 100'den fazla dünyaca ünlü ve etkili isme İstanbul rehberliği yaptı.

NTV'de iki sezon "Paha Biçilemez İstanbul" programını hazırlayıp sundu ve kanalın en yüksek izlenme oranlarına ulaşan yayınlarından biri oldu. 2017 yılında başladığı "Ayrıcalıklı Rotalar" programı 6 sezondur devam ediyor. Hem NTV hem STAR TV'de ekrana gelen program 11 ödül kazandı.

Çalışmaları ile aralarında "En İyi Kitap, En İyi TV Programı, En İyi Gezi Yazarı, En İyi Profesyonel Rehber, Meslek Üstün Hizmet Ödülü"nın de olduğu 30'dan fazla ödül aldı. Türkiye'nin ilk sesli online tur uygulaması Piri'nin ilk rehberi oldu.

İstanbul, Türkiye ve Avrupa ile ilgili 29 kitabı var. Yeni kitap çalışmalarına devam ediyor. 2004 yılından bu yana Hürriyet Seyahat ekinde yazıyor.

2021 yılında kullanıma sunduğu SET akıllı telefon uygulaması ile hem Türkiye'den ve dünyanın dört bir yanından önerilerini herkesle buluşturuyor. "Turizmin Wikipedia'sı" olarak değerlendirilen ve yeni bilgilerle sürekli güncellenen, genişletilen uygulamanın en büyük özelliği, herkese açık ve tamamen ücretsiz olması.

Instagram'daki üç sayfasında (@saffetemretonguc @saffetemreoneriyor @butikotellerturkiye) bir milyonu aşan takipçi kitleleriyle, sosyal medyanın en etkili ve prestijli isimlerinden biri. YouTube kanalı ile video içerikler de üretiyor. Birçok gazetede, dergide, web sitesinde ve kişisel sitesi www.saffetemretonguc.com da düzenli olarak yazıları yayınlıyor.

Profesyonel konuşmacı olarak özel programlara, söyleşi, konferans ve panellere katılıyor. Online seminerler veriyor. Profesyonel Rehberlik mesleğine, Türkiye'nin ve dünyanın sıra dışı köşelerine yaptığı turlar ile devam ediyor.

www.saffetemretonguc.com

tonguc2000@gmail.com

saffetemretonguc

Zeynep Şahin Tutuk

1983 yılında Ankara'da doğdu. Lisans eğitimini Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümünde (2006) onur derecesi; yüksek lisans eğitimini Doğuş Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İletişim Bilimleri Programında (2014) birincilikle tamamladı.

Yüksek lisans tezini sosyal medya ve toplumsal cinsiyet üzerine çalıştı. Tezi ele aldığı mecra ve konu itibarıyla ilk niteliği taşıdı. Tez sonrası çalışmalarını da sosyal medya yönetimi, dijital itibar yönetimi, sanal iletişim üzerine yoğunlaştırdı.

Yaklaşık üç yıl süren radyoculuk kariyerinin ardından, gazetecilik mesleğine Cumhuriyet Gazetesi'nde muhabir olarak başladı. Yaptığı haber ve araştırmalarla, TMMOB ŞPO Kent Planlama Basın Ödülü'nü (2007) aldı. Gazeteciliğin ardından önce Doğuş Üniversitesi'nin ardından İstanbul Teknik Üniversitesi'nin kurumsal iletişim yöneticiliğini yaptı. TRT Haber, NTV, WTC kanallarında yayınlanan farklı türlerdeki programların metin yazarlığını üstlendi. *İstanbul ve Gece*, *Ayrıcalıklı Rotalar Türkiye* kitaplarının editörlüğünü yaptı. Farklı belgesel projeleri için sanattan siyasete, medyadan iş dünyasına kadar birçok alandaki duayen isimlerle röportajlar gerçekleştirdi.

Türkiye'de televizyon yayıncılığının başlangıç dönemine dair 2 yıl süren bir araştırma yürüttü. 1951-1971 arasını ele alan ve TRT öncesi dönemi ilk kez anlatan anı-inceleme türündeki *Televizyon Diye Bir Şey Varmış* kitabı, 2018'de İTÜ Vakfı Yayınları'ndan çıktı. Konusu ve kapsamı itibarıyla alanında tek olan kitabın inceleme makalesi, 2019'da hakemli dergi TRT Akademi'de yayınlandı.

Kanatlarımda İstanbul 2019'da ikinci kitabı olarak çıktı. 2022'de, üçüncü kitabı *İstanbul'un 100 Mücevheri* yayınlandı. Yeni kitap çalışmalarını devam ediyor.

Gerek kitapları gerekse mesleki çalışmalarınıyla birçok söyleşiye ve programa konuk oldu. 2015'ten bu yana profesyonel çalışmalarına, iletişim danışmanlığı ve sosyal medya yönetimi ile devam ediyor. Dijital içerik üretimi, sosyal medyada itibar yönetimi başta olmak üzere mesleki eğitimler veriyor.

Halit Bilen

1976 yılında Mardin'de doğdu. Karadeniz Teknik Üniversitesi'nde Jeoloji Mühendisliği eğitimi aldı. Mezuniyetinin ardından mühendislik kariyeri yerine ticaretle ilgilenmeyi tercih etti ve 1995 yılında iş hayatına adım attı.

Ambalaj sanayiinde edindiği deneyimle kendi firmasını kurdu. Halen aynı sektörde profesyonel iş yaşamına devam ederken, fotoğraf çekmeye başladı ve yıllar içinde en büyük tutkusu haline geldi.

Hobi olarak başlayan fotoğraf-video çalışmalarına, drone operatörlüğünün ilgi alanına girmesiyle daha çok eğildi. Artık profesyonel olarak yürüttüğü fotoğraf-video projelerinde; özellikle gün doğumu ve gün batımı çekimlerine ağırlık veriyor.

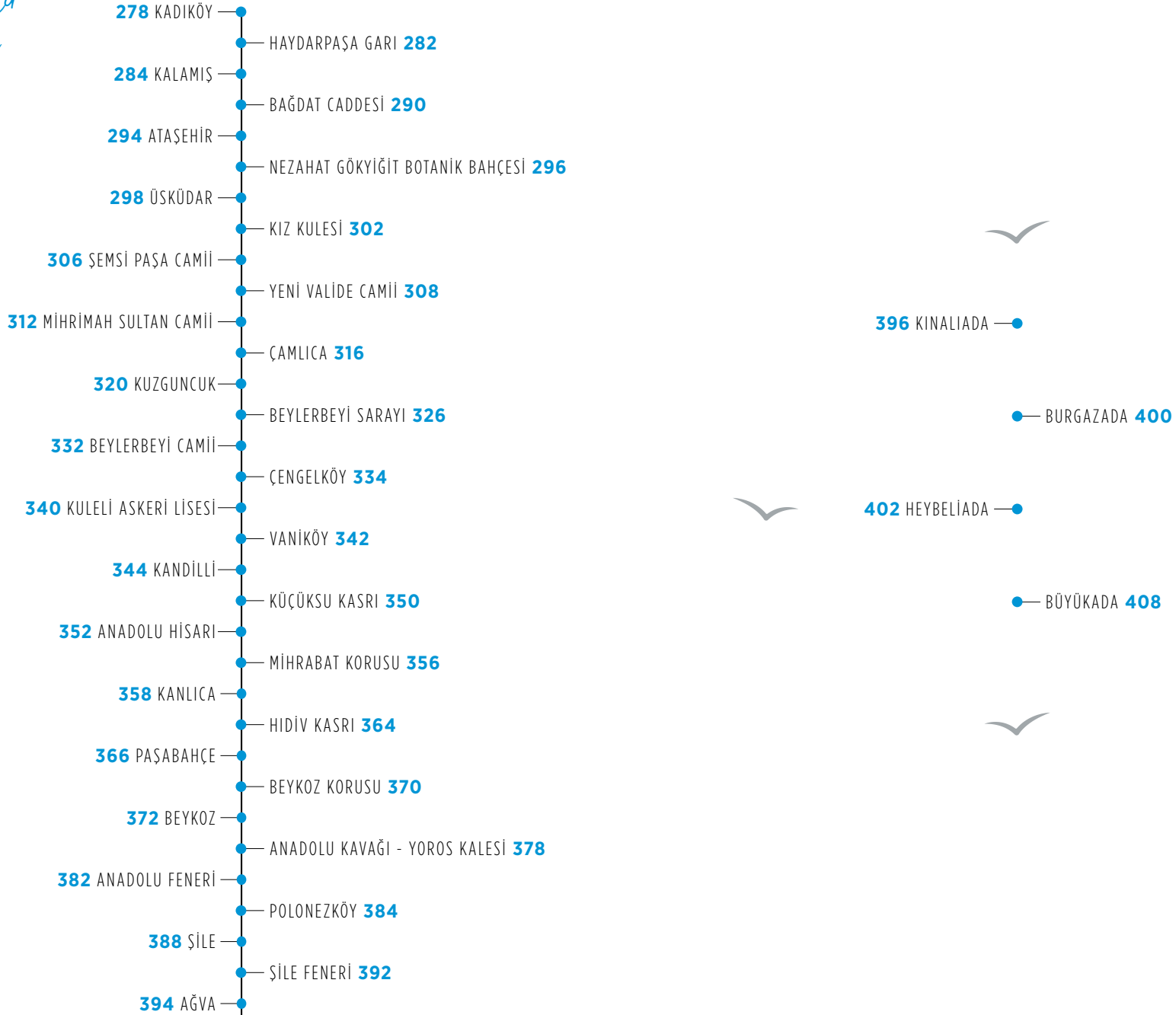
Kanatlarımda İstanbul'un ardından, *İstanbul'un 100 Mücevheri* kitabını hazırladı. Fotoğrafları *İstanbul Hakkında Her Şey*, *Boğaz Hakkında Her Şey*, *Bursa Hakkında Her Şey* kitaplarında da yer buldu. Kitap çalışmalarına yeni projelerle devam ediyor. Çalışmaları, çeşitli dergiler ile yurt içi ve yurt dışındaki birçok seçkin sosyal medya hesabında yayımlanıyor.

Fotoğrafları, 2020 yılında PTT tarafından posta pulu olarak basıldı ve Türkiye genelinde kullanıma sunuldu.

Avrupa Yakası

16	AYASOFYA CAMİİ
22	TOPKAPI SARAYI
32	SULTANAHMET CAMİİ
38	HİPODROM
42	DİKİLİTAŞLAR
46	NURUOSMANIYE CAMİİ
52	KAPALIÇARŞI
56	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
58	BEYAZIT YANGIN KULESİ
62	SÜLEYMANIYE CAMİİ
68	ŞEHZADE CAMİİ
70	BOZDOĞAN KEMERİ
72	LALELİ CAMİİ
74	PERTEVNİYAL VALİDE SULTAN CAMİİ
78	FATİH CAMİİ
82	YAVUZ SULTAN SELİM CAMİİ
88	MİHRİMAH SULTAN CAMİİ
94	CERRAHPAŞA
98	HALİÇ
104	EYÜP SULTAN CAMİİ
108	PIERRE LOTİ TEPE Sİ
112	RAHMİ KOÇ MÜZESİ
116	BALAT
120	FENER RUM LİSESİ
124	DEMİR KİLİSE
126	ZEYREK CAMİİ (PANTOKRATOR MANASTIRI)
130	EMİNÖNÜ
138	YENİ CAMİ
144	GALATA KÖPRÜSÜ

148	GALATA KULESİ
154	İSTİKLAL CADDESİ
158	TAKSİM MEYDANI
162	KARAKÖY
170	KILIÇ ALİ PAŞA CAMİİ
174	NUSRETIYE CAMİİ
178	DOLMABAĞÇE CAMİİ
182	DOLMABAĞÇE SARAYI
186	AKARETLER
188	BEŞİKTAŞ
192	ÇIRAĞAN SARAYI
198	ORTAKÖY CAMİİ
202	KURUÇEŞME
204	ARNAVUTKÖY
208	BEBEK
212	BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ
214	AŞIYAN
216	RUMELİ HİSARI
222	BORUSAN CONTEMPORARY
224	JAPON BAHÇESİ
226	EMİRGAN
230	EMİRGAN KORUSU
232	YENİKÖY
238	TARABYA
242	BÜYÜKDERE
248	SARIYER
252	RUMELİ KAVAĞI
256	KİLYOS
260	MASLAK
262	ATATÜRK ARBÖRETUMU
266	BELGRAD ORMANI
268	MAĞLOVA KEMERİ
270	BOĞAZ
272	KÖPRÜLER

İstanbul'da yaşamayın, İstanbul'u yaşayın!

Bu benim yıllardır değişmeyen mottom. Çünkü İstanbul bir aşktır ve o aşkın tanığı olabilmek için önce bu şehri yaşamamız gerekir. Yıllardır, İstanbul'da yaşamakla İstanbul'u yaşamak arasındaki farkı anlatmaya çalışıyorum. Kitaplar, TV programları, gazete-dergi yazıları, turlar, röportajlar ve dahası... Hiç bıkmadım İstanbul'u anlatmaktan. Şehirde sürekli bir şeyler değişiyor ama aşkım değişmiyor, eskimiyor, eksilmiyor. Aksine her defasında "Ne kadar anlatsam az!" diye düşünürken buluyorum kendimi. Hep yeniden başlayayım, bir şeyler daha söyleyeyim istiyorum.

2019 yılı sonunda okurlarla buluşan *Kanatlarımda İstanbul*, işte bu hislerin ürünü olarak ortaya çıktı. Bir koleksiyon kitabı olarak baskı üzerine baskı yaptı. Şu anda elinizde tuttuğunuz güncellenmiş ve genişletilmiş yeni hali. Kitabın geçmiş versiyonunu baştan sona ele alıp bilgileri güncelledik, neredeyse tüm fotoğrafları değiştirdik, 20 yeni yazı ekledik ve koleksiyon boyutundan çıkarıp taşınabilir bir gezi kitabına dönüştürdük.

Buraya kadar hep "biz" dedim çünkü bu kitap sadece benim değil 2 İstanbul sevdalısının daha eseri. Kitabın diğer yazarı Zeynep Şahin Tutuk, aynı zamanda benim İletişim Danışmanım. 2015'ten bu yana beraber çalışıyoruz. Zeynep'in sihirli bir kalemi, ruhumu okuyan cümleleri var. Onun bir iletişimci gözlüğüyle şehre farklı pencerelerden bakışı ve İstanbul'u nakış gibi işleyen cümleleri, benim tarihi hikayeleştirmeyi seven yanımla buluşunca, ayrı bir lezzet çıktı ortaya.

Her sayfayı süsleyen muhteşem İstanbul fotoğraflarını Halit Bilen çekti. Halit'le, Instagram'daki @bildrone hesabı sayesinde yollarımız kesişti, bir daha da ayrılmadı. Öyle farklı açılar keşfedip öyle büyülü anlarda fotoğraflar çekiyor ki hayran kalıyorum. Benzersiz İstanbul fotoğrafları ile dolu bu kitapta, şehre yepyeni bir gözle bakacağınızdan eminim.

Bir tarihçi, bir iletişimci ve bir fotoğrafçıyı buluşturan başka bir İstanbul kitabı yok. Belki o yüzden bu etki okurlarımız tarafından çok sevildi. Siz severek okudukça, biz daha iyisi için heyecanla üretmeye devam edeceğiz. Bu heyecanı önce İstanbul, sonra siz yaşatıyorsunuz. Teşekkürler...

Saffet Emre Tonguç
Mayıs, 2022
İstanbul

GÜNEŞ'LE AY'IN BULUŞMASI

"Dünya durdukça, eserlerimi gören aklıselim sahiplerinin, şabamın ciddiyetini göz önünde bulundurarak bana inşaf ile bakacaklarını ve beni hayırlı dualarla anacaklarını umarım, inşallah."

Mimar Sinan

İstanbul'un çok iyi bilinen, üzerine romantik bir masal bile yazılan camisi Mihrimah Sultan, altıncı tepe olan Edirnekapı'da yükseliyor. Aynı adı taşıyan diğer cami ise şehrin karşı kıyısında, Üsküdar'ı süslüyor.

Kanuni Sultan Süleyman ile Hürrem Sultan'ın kızı Mihrimah Sultan için yapılan cami bir Sinan dehası; çünkü tam karşı kıyısındaki aynı adı taşıyan cami ile yılın bir günü müthiş bir buluşma yaşıyorlar. Öyle bir buluşma ki Mimar Sinan'ın Mihrimah Sultan'a platonik âşık olduğu iddiasının dilden dile dolaşmasına sebep olacak bir mühendislik var ardında.

Mihr "güneş", "mah" ise "ay" anlamına geliyor. Mimar Sinan da bu ismi İstanbul'un iki yakasında semaya yazmış adeta. Her yıl gece ile gündüzün eşit olduğu 21 Mart günü Edirnekapı'daki caminin minaresi üzerinden batan güneş, Üsküdar'daki minarenin ardından doğan ay ile karşılaşır. 21 Mart'ın Mihrimah Sultan'ın doğum günü olduğunu söyleyenler de var.

Caminin yapıldığı noktanın tek özelliği bu da değil. İstanbul'un fethinde, askerlerin şehre girdiği ilk yerin yanında yer alıyor. Zaten bu nedenle diğer adı da Edirnekapı Camii. Bizans dönemindeki adı "Harisius" olan Edirnekapı, imparatorların sefere çıkarken ya da dönerken kullandığı kapıymış. Fetih sırasındaki çarpışmalarda ilk gedik bu kapıda açılmış, Fatih Sultan Mehmed de İstanbul'a bu kapıdan geçerek girmiş.

Caminin yapıldığı dönemde sultan çocukları adına yapılan camilerde iki minare olurmuş ama bu camide tek minare var. Buna da romantik bir bağlama yaparak; Sinan'ın platonik aşkı nedeniyle duyduğu yalnızlığın simgesi olarak yorumlayanlar var. Minare orijinal haliyle ulaşamamış günümüze; depremlerde zarar görünce yeniden yapılarak bugünkü görünümünü almış.

Caminin içine girdiğinizde kubbenin görkemi ve caminin güzelliği bir süre hiç adım atmadan bakakalmanıza neden olabilir. Zira yerden 25 metre yükseklikten başlayan 20 metre çapındaki kubbeye hayran olmamak elde değil.

Aslında Mimar Sinan burada farklı bir tasarım anlayışı uygulamış. Alışıldık biçiminde sadece kasağa oturtulan kubbeyi, kasnak ve onları taşıyan kemerlerle birlikte yapının ana gövdesinin üzerine oturtmuş. Bu sayede ana mekânla bütün halinde yükselen bir kubbe görüntüsü elde etmiş. Pencerele de görkemli atmosferi destekleyecek biçimde yerleştirilmiş. Camideki 204 pencereden 161 tanesi, kubbe ve kemer içlerinde yer alıyor. Galerileri taşıyan ve Bizans döneminden kaldığı düşünülen granit sütunlara dikkat etmeyi unutmayın; çünkü bu ebatta başka sütun görme olasılığınız çok az.

Mihrimah Sultan'ın türbesini burada görmeyi bekleyebilirsiniz ama adını taşıyan camilerde değil, anne ve babasıyla birlikte Süleymaniye Külliyesi'nde yatıyor. Güçlü karakteri ile devlet işleriyle yakından ilgilenen, babası ve annesi üzerinde her zaman etkili olan bir isimmiş Mihrimah Sultan. 17 yaşında Rüstem Paşa ile evlenmiş ve annesinin de desteğiyle paşanın sadrazamlığa kadar yükselmesini sağlamış. Hürrem Sultan'ın ölümünden sonra babasına; Kanuni'nin vefatından sonra ise tahta çıkan kardeşi 2. Selim'e danışmanlık yapmış. 1578 yılında, 56 yaşında yaşama veda etmiş.

EN AZ BİLİLEN TEPE

*“İstanbul,
Çağların görmekten korktuğu
Düştür...”*

Talat Ş. Halman - İstanbul

İstanbul'un üzerine kurulduğu tepeler sayılırken, en son onun adı akla gelir. Aslında Cerrahpaşa'nın, şehrin yıldızlarından biri olmak için çok sebebi vardır ama hak ettiği ilgiyi pek görmez. Dileriz bu sayfayı okuyanlar ezberi bozup birbirinden güzel yapıların yer aldığı bu sur içi semtini gezi rotasına ekler. “Cerrahpaşa'ya neden gidilir?” sorusunun yanıtını semti keşfettikten sonra siz verin ama bize kalırsa cevap net: Her adımda kendinizi tarihin farklı bir sayfasının içinde bulacağınız sürprizlerle karşılaşmak için...

Şehrin 7. tepesinin adı, Şehzade 3. Mehmet'in sünnetini yapan ve bu nedenle “cerrah” unvanı ile ödüllendirilen saray doktoru Cerrah Mehmet Paşa'dan geliyor. Sadrazamlığa kadar yükselen paşa için yapılan ve adını taşıyan cami ilk durağınız olsun. 1593 yılında, Koca Sinan'ın halefi olan Mimar Davud Ağa tarafından inşa edilmiş. Tek minareli ve klasik Osmanlı tarzındaki yapı günümüze dek ayakta kalmayı başaran az sayıdaki külli-yeden biri. Hemen yan tarafında göreceğiniz altıgen türbede ise sadece semte ve camiye değil, bir tıp fakültesi ile onun hastanesine de ismini veren Cerrah Paşa yatıyor.

Caminin yapımından kısa süre sonra, ne yazık ki içine sığınan insanların da vefat etmesine neden olan 1660'taki büyük İstanbul yangını çıkmış. Büyük anlamında kullanılan “kebir” demenin bile yetersiz kaldığı bu yangın, kaynaklarda “en büyük” anlamına gelen “ekber” kelimesiyle tanımlanmış. Yangından sonra onarım geçiren cami maalesef daha sonra başka yangınlardan, minaresine yıldırım düşmesinden ve depremden de nasibini almış. Neyse ki geçirdiği onarımlarla günümüze ulaşabilmiş.

Cerrahpaşa'nın yolunu tuttuğunuzda görmemiz gereken yapılardan biri, artık geçmişin görkemini taşımaktan uzaklaşsa da İstanbul'un kadim tarihinin nişanelerinden olan Arkadios Sütunu. Daha doğrusu kaidesi çünkü sütun çoktan yıkılmış. Roma İmparatorluğu'ndan 20. yüzyıl başlarına ışınlanmak içinse Bulgur Palas ile karşılaşmanız yeterli. 1. Ulusal Mimari'nin en güzel örneklerinden olan bina, 1912 yılında Giulio Mongeri tarafından Bolu Milletvekili ve bulgur tüccarı Mehmed Habib Bey için yapılmış.

1. Ahmed'in damadı ve 4. Murad'ın sadrazamı olan Bayram Paşa için yapılan camiyi de görülecekler listenize alın. 1638'de Bağdat'ın fethinde şehit düşen ve adı İstanbul'un semtlerinden birine miras olan Paşa, caminin yanındaki türbede tek başına yatıyor. 2. Bayezid'in sadrazamı için 1485'te yaptırılan Davut Paşa Camii ile Hekimoğlu Ali Paşa Camii de bölgenin görülmeği hak eden yapılarından. Özellikle Hekimoğlu Ali Paşa Camii'nin güzelliğine hayran kalmamak mümkün değil. Gezi kitaplarıyla ünlü John Freely tarafından "Ya muhteşem klasik yapıların son ya da yeni barok tarzının ilk örneği" olarak tanımlanan cami aslında iki üslubun kusursuz birleşimi. Rokoko öğeler ve geleneksel oymalarla süslenmiş ana kapısı ise bu birleşimin en güzel kanıtı.

Altı Mermer Rum ve Surp Agop Ermeni kiliselerine selam vermeyi de ihmal etmeyin. Cemaatsiz kalmalarının hüznünü ve duvarlardan taşan yalnızlığı hissetmeniz çok zaman almayacak. Aşkın gücünü hissetmek içinse Hürrem Sultan Külliyesi'nin yolunu tutun. Yol yapımı nedeniyle ortadan ikiye ayrılan külliye, Fatih ve Süleymaniye'nin ardından gelen en büyük külliyelerden biri. Mimar Sinan imzasını taşıyan caminin kitabesi, Çinili Köşk'te sergileniyor. Hürrem Sultan ise adını taşıyan camide değil büyük aşkının yanı başında; Süleymaniye Camii külliyesinde yatıyor. Ama semt fark etmeksizin Kanuni-Hürrem adları ne zaman yan yana gelse, İstanbul semalarında sevda şiirleri taşıyan martılar uçuyor:

"Muhibbi ansızın divane oldu

Bu ne aşktır,

Bu ne derttir,

Bu ne huydur..."

ŞEHRİN ALTIN BOYNUZU

*"Bu İstanbul şehri ki misli benzeri yoktur.
Bir taşına bütün Acem mülkü fedadır."*

Şair Nedim - Kaside

Mitolojiye göre Zeus, bekâreti Argos tarafından korunan Io'yla beraber olup Hera'yı aldatır. İhaneti kendine yediremeyen Hera'nın, yasak aşkı Io'ya zarar vermesinden korkan Zeus onu beyaz bir ineğe çevirir. Ama bunu öğrenen Hera, Io'nun başına bir at sineği salar. Io, at sineğinden kurtulmak için debelenerek kaçmaya başlar. Haliç'e kadar gelir ve kurtulmak için denize atlar. Bugünkü Kâğıthane ve Alibeyköy derelerinin Haliç'e döküldüğü yerde yer alan Semestra Sunağı'nın yakınında, Zeus'tan olan kızı Keroessa'yı doğurur. Keroessa, Bizans İmparatorluğu'na ismini veren Megara Kralı Byzas'ın annesidir. Keroessa "keras" söyleyişine evrilir ve bu kelime "boynuz" anlamına gelir.

Haliç'in "altın boynuz" diye anılma sebeplerinden biri olarak bu mitolojik öykü anlatılır. Daha gerçekçi bir sebep arayanlar ise Kâğıthane ve Alibey derelerinin çatalı şekillerinin boynuz benzemesinden dolayı bu ismin verildiğini söyler. Altın isminin kaynağına dair de iki görüş var: İlki, siyasetin gündemine girecek kadar konuşulan bir İstanbul efsanesi. 1453'te şehri Osmanlı alınca, Bizanslıların tüm değerli eşyalarını ve altınlarını Haliç'ten denize attığı; bu nedenle buranın altınla anıldığı konuşulur durur. Diğer sebep olarak, fotoğrafa bakan herkesin fark edeceği ve bizim de inandığımız üzere, güneşin Haliç'te batışının güzelliği gösterilir. Ufku dolduran altın rengi güneş ve onun suya yansıması, buraya büyü- lü bir hava armağan eder. Aslında "altın boynuz", Yunanca "chrysokeras" kelimesinin tercümesi ama bu kelimenin nereden geldiği de tam olarak bilinmiyor. Haliç ismi ise Osmanlıca "İstanbul'un körfezi" anlamına gelen "Haliç-i Dersaadet" in kısaltılmış hali.

17. yüzyıl başlarında Osmanlı zenginleri Haliç kıyılarına muhteşem evler yaptırmaya başlamış. Bölgedeki saray ve köşkerin içinde en büyü- yici olanı Sadabad Kasrı'ymış. Maalesef günümüze dek ulaşamamış ama geçmişteki güzelliğini gözünüzde canlandırmak isterseniz tablosunu Pera Müzesi'nde görebilirsiniz.

